

Råd om hygien och lokaler för tatuering, piercing och akupunktur

Råd om lokaler och hygien

Genom god hygien förhindrar man att olika former av infektioner överförs. I samband med tatuering, piercing och akupunktur finns risk för överföring av blodburen smitta.

God hygien ger nöjda kunder

- Använd flytande tvål och engångshanddukar vid handtvätt.
- Desinfektera händerna före varje moment av rent arbete och efter varje moment av smutsigt arbete. Tvätta och desinfektera händerna före handskar tas på och efter att handskarna tagits av.
- Använd skyddshandskar av engångsmaterial vid behandling med risk för blodsmitta och i övrigt vid behov.
- Tvätta behandlingsområdet med desinfektionsmedel innan behandling. Hud eller slemhinna som skall punkteras ska vara ren och fri från sår.
- Använd inte klockor eller smycken på händer och armar.
- Använd speciella arbetskläder. Arbetskläderna ska förvaras på arbetsplatsen och hållas åtskilda från privata kläder.
- Var uppmärksam på eventuella sjukdomar eller sår hos kunden och gör en bedömning av om speciella åtgärder behöver vidtas. Om en behandling skulle kunna innebära risk för blodsmitta, får kunden inte behandlas.
- Ta innan behandlingen reda på om kunden har några sjukdomar, överkänslighet eller annat som gör att behandlingen inte bör utföras.
- Lämna information, helst skriftlig, till kunden om hälsorisker och lämplig eftervård.

Rengöring, desinfektion och sterilisering

Rengöring av instrument

En fullständig smittrening av verktyg sker i tre steg; mekanisk rengöring, desinfektion och sterilisering. Rengöring av instrument ska ske i ett avskilt utrymme med gott om plats för att kunna skilja på sterilt och icke sterilt.

Mekanisk rengöring

Mekanisk rengöring sker t.ex. genom diskning av instrumenten med varmt vatten och rengöringsmedel. Noggrann mekanisk rengöring är en förutsättning för en lyckad smittrening.

Desinfektion

Värmedesinfektion kan ske i en maskindisk som rengör och desinfekterar samtidigt (diskdesinfektor). Kemisk desinfektion är lämplig för föremål som inte tål värme och för ytor. Desinfektionsmedel för händer och ytor innehåller vanligen etanol och alkohol. Det är viktigt att följa tillverkarens anvisningar angående användningsområde och behandlingstider.

Sterilisering

En steril produkt är fri från levande mikroorganismer. Material som varit i kontakt med blod skall steriliseras med ånga eller annan metod med dokumenterad effekt. De steriliserade instrumenten bör förpackas i speciella emballage som behåller steriliteten en viss tid. Steriliserade instrument bör datummärkas och vara försedd med någon typ av indikator för steriliseringsprocessen, t. ex tejp. Sterilisatorns funktion ska kontrolleras regelbundet, t ex genom att sporprov skickas på analys.

Lokalen

Ventilation

Lokalen ska ha en godtagbar ventilation och god luftkvalitet. Uteluftsflödet bör vara minst 7 liter/sekund och person som samtidigt vistas i lokalen. Temperaturen i lokalen bör inte avvika från riktvärdet för bostadstemperatur, 20-24 grader C.

Lätt rengörbara ytor

Väggar, golv och dörrar i behandlingsrummet ska ha en yta av ickeporösa material, som kakel, linoleum, klinkers vinyl, eller blank/halvblank färg. Stolsöverdrag och liknande skall vara av ickeporösa material som vinyl eller läder. Kundstolar bör vara lätta att desinfektera. Affischer, tavlor och liknande bör vara inglasade eller laminerade.

Lokalens utformning

Om lokalen ligger i anslutning till bostaden, bör den ligga avskilt, ha egen toalett och eget utrymme för rengöring av redskap. Den idealiska lokalen har två rum för rengöring, desinfektion och sterilisering, så

att man kan separera smutsigt och rent. Många verksamheter har begränsat med utrymme och måste placera processerna i samma rum. Detta kan göras effektivt förutsatt att momenten kan separeras ordentligt. Ett tvättställ för handtvätt ska finnas och det bör placeras i nära anslutning till behandlingsplatsen. Det ska finnas ett separat och ventilerat städutrymme med utslagsvask och tillgång till varmt och kallt vatten. Det bör finnas en personaltoalett med tvättställ. En gemensam toalett för personal och kunder kan accepteras vid kortvariga behandlingar i en lokal med högst fyra behandlingsplatser.

Avfall

Riskavfall så som stickande, skärande och smittförande avfall ska läggas i plåtburk med tättslutande lock.

Råd

Råd vid tatuering

- Använd sterila färger och lösningar samt sterila koppar för blandning.
- Tatuera endast frisk hud.
- Tatuera endast myndiga personer.
- Informera kunderna om svårigheten att i efterhand avlägsna tatueringar.
- Om att tatueringar inte bör ske vid vissa sjukdomstillstånd, t.ex. eksem och immunbrist
- Om hur tatueringen ska skötas för att undvika infektion

Råd vid piercing

- Upplys kunden om risken för nickelallergi.
- Stift, ringar och liknande som används under läkningstiden efter håltagning ska vara homogena och får högst innehålla 0,05 % nickel. Lämpliga material kan vara plast, rött guld eller titan.
- Hygiensalonger som utför håltagning och piercing bör i sin egenkontroll ha rutiner för att kontrollera att de stift och ringar som används vid läkningsprocessen inte innehåller nickel.
- Vid piercing i munnen ska kunden skölja munnen under minst 30 sek med en liten mängd antimikrobiellt munvatten.
- Vid piercing i läppar måste desinfektion av både läppar och mun göras.

Råd vid akupunktur

- Förvara kasserade nålar avskilt och märk dem med "smittförande avfall".
- Använd skyddshandskar av engångstyp för att både den behandlande och den som behandlas ska skyddas mot smitta.
- Använd sterilförpackade engångsnålar.

Mer information

Socialstyrelsens allmänna råd 2006:4 (M) – Yrkesmässig hygienisk verksamhet

Handbok från Socialstyrelsen (2006) Yrkesmässig hygienisk verksamhet – piercing, tatuering, fotvård, massage m.m.